

**Διεθνείς Επιχειρηματικές
Δραστηριότητες
και Ξένες Άμεσες Επενδύσεις**

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Υπάρχουν διάφορες μορφές που μπορεί να πάρει η διεθνής επιχειρηματική δραστηριότητα μιας επιχείρησης. Οι βασικότερες από αυτές είναι οι εξής:

- Εξαγωγές

Πώληση στην αλλοδαπή αγαθών/υπηρεσιών που παρήχθησαν στην ημεδαπή.

- Licencing

Πώληση στην αλλοδαπή της άδειας χρήσης μιας πατέντας ή άλλης εξειδικευμένης τεχνολογικής εισροής ή τεχνογνωσίας.

- Franchising

Πώληση στην αλλοδαπή του δικαιώματος χρήσης ενός εμπορικού σήματος και ταυτόχρονα προμήθεια στον αγοραστή ενδιάμεσων και συμπληρωματικών αγαθών και υπηρεσιών (π.χ. ποιοτικός έλεγχος, marketing).

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

- Ξένες Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου - Foreign Portfolio Equity Investment

Είτε παροχή δανείων στο εξωτερικό, είτε κατοχή μετοχών επιχειρήσεων εισηγμένων σε χρηματιστήρια της αλλοδαπής, είτε βραχυχρόνια τραπεζική τοποθέτηση σε ξένο νόμισμα με στόχο την εκμετάλλευση διαφορετικών αποδόσεων μεταξύ χωρών.

- Άμεσες Ξένες Επενδύσεις - Foreign Direct Investment (FDI)

Λειτουργία θυγατρικών επιχειρήσεων - παραγωγικών μονάδων - στην αλλοδαπή οι οποίες είναι μερικώς ή ολικώς ιδιοκτησία μιας επιχείρησης που έχει έδρα στην ημεδαπή.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Οι ΑΞΕ περιλαμβάνουν τη μεταφορά ενός πακέτου παραγωγικών εισροών. Οι εισροές αυτές είναι είτε υλικές (π.χ. μετοχικό κεφάλαιο, εξοπλισμός, ενδιάμεσες και πρώτες ύλες) είτε άυλες (π.χ. τεχνογνωσία οργάνωσης της παραγωγής, marketing). Η μεταφορά των εισροών γίνεται χωρίς την παρεμβολή της αγοράς.

Οι ΑΞΕ συνεπάγονται τον έλεγχο της θυγατρικής επιχείρησης από τη μητρική επιχείρηση. Η μητρική επιχείρηση πρέπει να επηρεάζει τη διαδικασία και τα κριτήρια λήψης αποφάσεων της θυγατρικής. Η μητρική επιχείρηση πρέπει να καθορίζει τη συμπεριφορά της θυγατρικής (επιλογή τεχνολογίας, πηγές πρώτων υλών).

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Μια επιχείρηση η οποία δεν έχει ΑΞΕ δεν θεωρείται πολυεθνική. Με άλλα λόγια δεν αρκεί κάποια από τις άλλες μορφές διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας για τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως πολυεθνική.

Γενικότερα, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις (ΠΕ) ορίζονται ως εξής: __ Είναι οι επιχειρήσεις που κατέχουν και ελέγχουν παραγωγικές μονάδες σε περισσότερες από μια χώρες.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Όταν η θυγατρική αναλαμβάνει διαφορετικό στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας από την μητρική επιχείρηση, τότε υπάρχει *κάθετη σχέση* μεταξύ τους - *κάθετες ΑΞΕ*. Όταν η θυγατρική παράγει το ίδιο προϊόν με την μητρική επιχείρηση, τότε υπάρχει *οριζόντια σχέση* μεταξύ τους - *οριζόντιες ΑΞΕ*.

Λέμε ότι η μητρική εταιρία της ΠΕ είναι *χωροθετημένη* στην *χώρα προέλευσης*. Η *χώρα προέλευσης* είναι η *πηγή (αφετηρία)* των *εξερχόμενων ΑΞΕ*. Λέμε επίσης ότι η ΠΕ έχει *θυγατρικές* σε *μία ή περισσότερες χώρες υποδοχής*. Η *χώρα υποδοχής* είναι ο *προορισμός* των *εξερχόμενων ΑΞΕ*.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Οι κυριότερες μορφές των ΑΞΕ είναι οι εξής:

α. Greenfield Investment

Η μητρική επιχείρηση ιδρύει μια εντελώς νέα παραγωγική μονάδα στην αλλοδαπή και είναι ο μοναδικός μέτοχος σε αυτήν. Συνεπάγεται μεγάλο σταθερό κόστος. Συνεπάγεται επίσης αύξηση του αριθμού επιχειρήσεων στην χώρα υποδοχής.

β. Διασυνοριακές Συγχωνεύσεις & Εξαγορές

Η μητρική επιχείρηση αποκτά ένα μέρος ή το σύνολο των μετοχών μιας τοπικής επιχείρησης. Μεταφέρει στην τοπική επιχείρηση πόρους, τεχνολογία, τεχνογνωσία, κλπ. Δεν συνεπάγεται πολύ μεγάλο σταθερό κόστος. Δεν συνεπάγεται επίσης αύξηση του αριθμού επιχειρήσεων στην αγορά

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Γ. Joint Venture

Είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας της μητρικής επιχείρησης με μία ή περισσότερες τοπικές επιχειρήσεις για τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης ή για την εξαγορά μιας ήδη υπάρχουσας τοπικής επιχείρησης. Οι εταίροι συνεισφέρουν κεφάλαια, στελεχικό δυναμικό, τεχνολογία και τεχνογνωσία. Συνήθως, συνεισφέρουν τον παραγωγικό συντελεστή στον οποίο υπερτερούν σε σχέση με τους υπόλοιπους εταίρους.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Η Κύρια Μορφή των ΑΞΕ άλλαξε διαχρονικά

Το ποσοστό των ΑΞΕ μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών (Σ&Ε) αυξήθηκε από 66,3% στα μέσα της δεκαετίας του 1980 σε 76,2% την περίοδο 1998-2001. Το ποσοστό των συγχωνεύσεων είναι πολύ μικρότερο στις αναπτυσσόμενες χώρες από ότι στις αναπτυγμένες όπου κυριαρχούν διαχρονικά οι Greenfield Investments.

Τα τελευταία χρόνια όμως, από το 2008 και μετά, υπερτερούν και πάλι οι ΑΞΕ μέσω Greenfield investments σε σχέση με τις ΑΞΕ μέσω Σ&Ε.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

ΑΞΕ κυρίως σε skill & technology-intensive κλάδους

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται σημαντική αύξηση των ΑΞΕ στις υπηρεσίες: Από 41,2% το 1982-86 σε 53,2% το 1998- 2001. Επίσης, παρατηρείται μείωση τους στους πρωτογενείς τομείς (από 15,1% σε 5,65%).

Οι τομείς όπου είναι μεγαλύτερη η παρουσία των ΠΕ είναι τομείς που χαρακτηρίζονται από μεγάλες επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A), μεγάλο ποσοστό επαγγελματιών και τεχνικών εργατών, παραγωγή τεχνολογικά σύνθετων ή διαφοροποιημένων προϊόντων. Στον παρακάτω Πίνακα μπορείτε να δείτε τις μεγαλύτερες πολυεθνικές και τους κλάδους στους οποίους δραστηριοποιούνται.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Ranking by:						Assets	
Foreign assets	TNI ^b	II ^c	Corporation	Home economy	Industry ^d	Foreign	Total
1	71	54	General Electric	United States	Electrical & electronic equipment	442 278	697 239
2	14	68	British Petroleum Company Plc	United Kingdom	Petroleum expl./ref./distr.	170 326	217 601
3	87	93	Toyota Motor Corporation	Japan	Motor vehicles	164 627	273 853
4	34	79	Royal Dutch/Shell Group	United Kingdom, Netherlands	Petroleum expl./ref./distr.	161 122 ^a	235 276
5	40	35	Exxonmobil Corporation	United States	Petroleum expl./ref./distr.	154 993	219 015
6	78	64	Ford Motor Company	United States	Motor vehicles	131 062	278 554
7	7	99	Vodafone Group Plc	United Kingdom	Telecommunications	126 190	144 366
8	26	51	Total	France	Petroleum expl./ref./distr.	120 645	138 579
9	96	36	Electricite De France	France	Electricity, gas and water	111 916	235 857
10	92	18	Wal-Mart Stores	United States	Retail	110 199	151 193
11	37	34	Telefonica SA	Spain	Telecommunications	101 891	143 530
12	77	88	E.ON	Germany	Electricity, gas and water	94 304	167 565
13	86	82	Deutsche Telekom AG	Germany	Telecommunications	93 488	171 421
14	58	65	Volkswagen Group	Germany	Motor vehicles	91 823	179 906
15	73	57	France Telecom	France	Telecommunications	90 871	135 876
16	90	63	ConocoPhillips	United States	Petroleum expl./ref./distr.	89 528	164 781
17	56	89	Chevron Corporation	United States	Petroleum expl./ref./distr.	85 735	132 628
18	11	75	Honda Motor Co Ltd	Japan	Motor vehicles	76 264	101 190
19	36	62	Suez	France	Electricity, gas and water	75 151	96 714
20	45	48	Siemens AG	Germany	Electrical & electronic equipment	74 585	119 812
21	10	11	Hutchison Whampoa Limited	Hong Kong, China	Diversified	70 679	87 146
22	84	85	RWE Group	Germany	Electricity, gas and water	68 202	123 080
23	9	7	Nestlé SA	Switzerland	Food & beverages	66 677 ^a	83 426
24	62	38	BMW AG	Germany	Motor vehicles	66 053	104 118
25	51	33	Procter & Gamble	United States	Diversified	64 487	138 014

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Παραδείγματα Πολυεθνικών Επιχειρήσεων

Toyota

Η Toyota είναι μια από τις κορυφαίες εταιρείες κατασκευής αυτοκινήτων στον κόσμο. Η έδρα της βρίσκεται στην Ιαπωνία και διαθέτει μια σειρά από εμπορικά σήματα: Toyota, Lexus, Scion, κλπ.

Η Toyota απασχολεί κατά περιόδους περ. 320.800 άτομα και οι πωλήσεις της ανέρχονται σε περ. 145 τρισ. ευρώ.

Η Toyota έχει εργοστάσια (παραγωγικές μονάδες) σε όλο τον κόσμο και πουλά αυτοκίνητα σε περισσότερες από 140 χώρες.

Η Toyota πραγματοποιεί κυρίως **οριζόντιες** ΑΞΕ. Το σύστημα παραγωγής της στηρίζεται στα πλήρως ιδιοκτησίας της εργοστάσια συναρμολόγησης, που προμηθεύονται εξαρτήματα και ανταλλακτικά κυρίως από εξωτερικούς προμηθευτές.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Παραδείγματα Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Intel

Η Intel έχει την έδρα της στις ΗΠΑ και τα προϊόντα της περιλαμβάνουν μικροεπεξεργαστές, chips, motherboards, κλπ.

Απασχολεί κατά περιόδους περ. 80.000 εργαζόμενους και πραγματοποιεί 35.100 εκατ. δολ. πωλήσεις.

Εκτός από τις ΗΠΑ, διαθέτει εργοστάσια σε Μπαρμπάντος, Κίνα, Κόστα Ρίκα, Ιρλανδία, Ισραήλ, Μαλαισία, Φιλιππίνες.

Η Intel πραγματοποιεί κυρίως **κάθετες** ΑΞΕ. Τοποθετεί τις εξειδικευμένες και έντασης-τεχνολογίας και εργατικού δυναμικού δραστηριότητες της σε αναπτυσσόμενες χώρες και τις πιο απλές δραστηριότητες της που δεν απαιτούν εξειδικευμένο προσωπικό (π.χ. συναρμολόγηση) σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Όλες οι μονάδες παραγωγής της ανήκουν εξ ολοκλήρου στην Intel.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Παραδείγματα Πολυεθνικών Επιχειρήσεων

Nike

Η Nike είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής στον κόσμο αθλητικών υποδημάτων και ενδυμάτων και μεγάλος κατασκευαστής του αθλητικού εξοπλισμού.

Έχει την έδρα της στις ΗΠΑ και διαθέτει τα εμπορικά σήματα Nike, Converse, κλπ.

Απασχολεί κατά περιόδους περ. 34.000 εργαζόμενους και οι πωλήσεις της είναι \$18,36 δισ.

Η Nike έχει συνάψει συμβόλαια με περισσότερα από 700 εργοστάσια σε όλο τον κόσμο και έχει γραφεία σε 45 χώρες εκτός των ΗΠΑ.

Η Nike πραγματοποιεί με άλλα λόγια κυρίως **offshoring/outsourcing**: Κανένα από τα αθλητικά παπούτσια της Nike δεν παράγεται στις ΗΠΑ, και κανένα επίσης δεν παράγεται σε εγκαταστάσεις παραγωγής που ανήκουν στη Nike.

Η Nike αναθέτει υπεργολαβικά το σύνολο της παραγωγής υποδημάτων της σε ανεξάρτητες ξένες εταιρείες.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Παραδείγματα Πολυεθνικών Επιχειρήσεων

Nike

Offshoring:

Μετακίνηση των διαφόρων λειτουργιών - ή μέρος αυτών – μιας επιχείρησης σε άλλη χώρα για λόγους όπως είναι η μείωση του κόστους, ή οι ευνοϊκότερες οικονομικές συνθήκες στην χώρα υποδοχής (η μετεγκατάσταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας)

Outsourcing:

Απόκτηση ορισμένων υπηρεσιών ή προϊόντων από μία τρίτη εταιρεία. Αφορά κυρίως υπηρεσίες λογιστικές ή κατασκευαστικές, ενώ πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι το outsourcing αναφέρεται στη γενικότερη χρήση ενός ξένου φορέα παροχής υπηρεσιών (συνήθως φθηνότερο). Το outsourcing μπορεί να γίνει για μια εταιρεία οπουδήποτε, χωρίς να ενδιαφέρει τόσο η τοποθεσία του προμηθευτή.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Παραδείγματα Πολυεθνικών Επιχειρήσεων

McDonald's

Η McDonald's είναι ο μεγαλύτερος λιανέμπορος μαζικής εστίασης στον κόσμο. Έχει έδρα της στις ΗΠΑ και τα εμπορικά σήματα McDonald 's, Pret A Manger, κλπ.

Απασχολεί κατά περιόδους 400.000 εργαζόμενους και οι πωλήσεις της είναι \$22,34 δισ.

Υπάρχουν περισσότερα από 31.000 εστιατόρια McDonald 's που βρίσκονται σε 118 χώρες.

Η McDonald's κάνει κατά κύριο λόγο διεθνές **franchising**: Πάνω από το 75% από τα εστιατόρια McDonald's παγκοσμίως δεν της ανήκουν και δεν τα διαχειρίζεται η ίδια.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής

Μισθοί

Σύμφωνα με πολλές εμπειρικές μελέτες οι ξένες επιχειρήσεις προσφέρουν στην χώρα υποδοχής τους υψηλότερους μισθούς από τις εγχώριες επιχειρήσεις.

Αυτό ισχύει τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες, στους περισσότερους βιομηχανικούς κλάδους και στις περισσότερες χώρες.

Οι λόγοι που μπορεί να οφείλεται αυτό θα μπορούσαν να είναι οι εξής:

- Τείνουν να δραστηριοποιούνται σε κλάδους της οικονομίας που είναι υψηλόμισθοι.
- Τείνουν να προσλαμβάνουν πιο μορφωμένους και πιο ικανούς εργαζόμενους από ότι οι εγχώριες επιχειρήσεις.
- Τείνουν να είναι περισσότερο εντάσεως κεφαλαίου.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Μισθοί*

Σύμφωνα επίσης με εμπειρικά στοιχεία οι ξένες επιχειρήσεις "πληρώνουν υψηλότερη τιμή" από τις εγχώριες επιχειρήσεις για την εργασία ίδιας ποιότητας.

Κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι αυτό συμβαίνει γιατί οι ξένες επιχειρήσεις έχουν ανώτερη τεχνολογία η οποία οδηγεί σε υψηλότερη οριακή παραγωγικότητα της εργασίας.

Στην περίπτωση αυτή όμως θα περιμέναμε η επιχείρηση να αυξήσει την παραγωγή της και όχι να αυξήσει τους μισθούς.
Άρα, η εξήγηση αυτή δεν είναι ικανοποιητική. Άλλες πιθανές εξηγήσεις είναι:

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Μισθοί*

Οι ξένες επιχειρήσεις επειδή δεν έχουν καλή γνώση των τοπικών αγορών εργασίας προσφέρουν υψηλότερους μισθούς για να προσελκύσουν καλύτερους εργαζομένους ενώ οι εγχώριες επιχειρήσεις που έχουν γνώση αυτών των αγορών μπορεί να προσελκύσουν καλύτερους εργαζομένους χωρίς να τους προσφέρουν υψηλότερους μισθούς.

Μπορεί οι ξένες επιχειρήσεις να πληρώνουν επιπλέον για να μειώσουν την κινητικότητα της εργασίας (δηλ. την μετακίνηση εργαζομένων από αυτές προς τοπικές επιχειρήσεις γιατί αυτή η μετακίνηση μπορεί να οδηγήσει σε διάχυση της τεχνολογίας τους προς τις τοπικές επιχειρήσεις και άρα σε free-riding).

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Μισθοί:*

Πως επηρεάζουν τους μισθούς που προσφέρουν οι εγχώριες επιχειρήσεις;

Τα εμπειρικά στοιχεία σχετικά με τις "μισθολογικές διαχύσεις" (wage spillovers) δεν είναι τόσο ξεκάθαρα.

Κάποια δείχνουν ότι οι επιδράσεις αυτές υπάρχουν και είναι θετικές, δηλαδή ότι οδηγούν σε αύξηση των μισθών που προσφέρουν οι εγχώριες επιχειρήσεις, ενώ κάποια άλλα είτε δείχνουν ότι έχουν αρνητική επίδραση είτε ότι δεν έχουν καμιά επίδραση.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής

Μισθοί:

Πως επηρεάζουν τους μισθούς που προσφέρουν οι εγχώριες επιχειρήσεις;
Οδηγούν τελικά σε αύξηση στους μισθούς, κατά μέσο όρο, στη χώρας υποδοχής τους;

Η απάντηση είναι θετική. Αυτό μπορεί να οφείλεται απλά στους υψηλότερους μισθούς στις ξένες επιχειρήσεις ακόμη και στην περίπτωση που αυτοί είτε δεν επηρεάζουν τους μισθούς των εγχώριων επιχειρήσεων ή τους επηρεάζουν αρνητικά.

Επίσης, μπορεί να οφείλεται στην αύξηση ζήτησης για εργασία από τις ξένες επιχειρήσεις μπορεί να οδηγεί σε αύξηση των μισθών όταν η αγορά εργασίας είναι ανταγωνιστική.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής

Παραγωγικότητα:

Σύμφωνα με εμπειρικές μελέτες οι ξένες επιχειρήσεις έχουν υψηλότερο επίπεδο παραγωγικότητας από τις εγχώριες επιχειρήσεις.

Λόγοι:

- Οι ξένες επιχειρήσεις μπορεί να έχουν κάποιο τεχνολογικό προβάδισμα ή σε κάποιες ιδιαίτερες ικανότητες π.χ. στον τομέα της διοίκησης ή του marketing που διαθέτει η μητρική τους επιχείρηση και μεταφέρει στις θυγατρικές επιχειρήσεις της.
- η είσοδος των ξένων επιχειρήσεων στην αγορά της χώρας υποδοχής έχει πραγματοποιηθεί μέσω της εξαγοράς των πιο παραγωγικών τοπικών επιχειρήσεων που ήδη λειτουργούσαν στην αγορά, αφήνοντας τις λιγότερο παραγωγικές επιχειρήσεις στα χέρια της τοπικής ιδιοκτησίας.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Παραγωγικότητα:*

Διαχέεται η υψηλότερη παραγωγικότητα των ξένων επιχειρήσεων στις εγχώριες επιχειρήσεις;

Αυξάνεται η παραγωγικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων με την είσοδο ξένων επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά;

Λόγοι που θα μπορούσε να συμβεί αυτό είναι η ύπαρξη "τεχνολογικών διαχύσεων" ή/και η αύξηση του ανταγωνισμού λόγω της εισόδου των νέων και πιθανώς πιο παραγωγικών ξένων επιχειρήσεων μπορεί να αυξήσει τα κίνητρα των εγχώριων επιχειρήσεων να αυξήσουν την παραγωγικότητα τους για να επιβιώσουν.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής

Παραγωγικότητα:

Επιδρά η παρουσία ξένων επιχειρήσεων στη συνολική παραγωγικότητα της χώρας υποδοχής;

Τα μεικτά στοιχεία για τη διάχυση της παραγωγικότητας στις εγχώριες επιχειρήσεις σε συνδυασμό με τα ισχυρά στοιχεία για την ύπαρξη υψηλότερης παραγωγικότητας από τις ξένες επιχειρήσεις υποδηλώνουν ότι η συνολική παραγωγικότητα αυξάνεται από την παρουσία ξένων επιχειρήσεων.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Εξαγωγές και Νέοι Κλάδοι:*

Μια από τις κύριες συνεισφορές των ΑΞΕ είναι εισαγωγή νέων βιομηχανικών κλάδων ή/και νέων προϊόντων στη χώρα υποδοχής και η αλλαγή της σύνθεσης της παραγωγής της.

Παράδειγμα: Ο ρόλος των αμερικάνικων θυγατρικών ΠΕ ηλεκτρονικών στην ανάπτυξη του κλάδου αυτού στις χώρες της Αν. Ασίας.

Ενώ αυτές οι χώρες δραστηριοποιούνταν κυρίως σε κλάδους εντάσεως εργασίας με τις αμερικάνικες επιχειρήσεις ηλεκτρονικών, παρουσιάστηκε μείωση σε αυτούς τους κλάδους ενώ το μερίδιο των εξαγωγών από τις χώρες αυτές στον κλάδο ηλεκτρονικών ξεπέρασε το 50%.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Εξαγωγές και Νέοι Κλάδοι:*

Οι ξένες επιχειρήσεις προκαλούν τη μεταφορά της παραγωγής της χώρας υποδοχής προς προϊόντα που είναι πιο εμπορεύσιμα στην παγκόσμια αγορά, μια και οι ξένες επιχειρήσεις έχουν κατά κανόνα καλύτερη γνώση της παγκόσμιας αγοράς.

Έτσι οι χώρες υποδοχής όχι απλά κάνουν υποκατάσταση των εισαγωγών τους (με την εγχώρια παραγωγή των ξένων επιχειρήσεων) αλλά συχνά μετατρέπονται σε καθαρούς εξαγωγείς.

Εμπειρικές μελέτες επιβεβαιώνουν την παραπάνω άποψη δείχνοντας μεταξύ άλλων ότι όσο μεγαλύτερη είναι η εξαγωγική δραστηριότητα των ξένων επιχειρήσεων τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα να κάνουν εξαγωγές οι εγχώριες επιχειρήσεις.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Μεγέθυνση/Ανάπτυξη:*

Σύμφωνα με έρευνες, το κυριότερο εμπόδιο που αντιμετωπίζει μια αναπτυσσόμενη χώρα στην προσπάθειά της να σταθεί στο ίδιο επίπεδο με τις ανεπτυγμένες χώρες είναι το κενό γνώσης ή ιδεών.

Μια από τις πολιτικές που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ταχεία ανάπτυξη είναι η δημιουργία ενός οικονομικού περιβάλλοντος που θα αποδίδει αρκετά οφέλη στις ΠΕ οι οποίες με την λειτουργία τους στην τοπική αγορά θα οδηγήσουν στη μείωση αυτού του κενού.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Υποδοχής *Μεγέθυνση/Ανάπτυξη:*

Τα εμπειρικά στοιχεία σχετικά με την επίδραση των ΑΞΕ στο ρυθμό ανάπτυξης/μεγέθυνσης της χώρας υποδοχής διαφέρουν ανάλογα με την χρονική περίοδο, τη χώρα, κλπ και δεν επιτρέπουν την εξαγωγή κάποιου ξεκάθαρα συμπεράσματος.

Παρόλα αυτά πολλοί συνεχίζουν να υποστηρίζουν ότι οι ΑΞΕ, μέσω τόσο των επιδράσεων τους στην παραγωγικότητα όσο και μέσω των επιδράσεων τους στην εισαγωγή νέων βιομηχανικών κλάδων, οδηγούν σε ταχύτερη ανάπτυξη/μεγέθυνση.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης *Εξαγωγές:*

Η επίδραση που έχει μελετηθεί περισσότερο από όλες τις άλλες είναι αυτή στις εξαγωγές της χώρας προέλευσης των ΑΞΕ.

Η παραγωγή στην αλλοδαπή μιας ΠΕ είναι συμπληρωματική ή υποκατάστατη των εξαγωγών της μητρικής επιχείρησης της ΠΕ ή και των άλλων επιχειρήσεων της χώρας προέλευσης;

Η διαμάχη σχετικά με αυτό το ερώτημα ξεκίνησε από τις ΗΠΑ μια και οι ΗΠΑ ήταν η κύρια χώρα προέλευσης των ΑΞΕ την περίοδο μετά των Β' ΠΠ.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης Εξαγωγές:

Η διαμάχη αυτή οδήγησε στην πραγματοποίηση μιας σειράς μελετών για την ανάλυση της σχέσης μεταξύ των ΑΞΕ και των εξαγωγών της χώρας προέλευσης τους.

Οι περισσότερες από τις μελέτες αυτές που πραγματοποιήθηκαν σε συνολικό/συγκεντρωτικό επίπεδο, χρησιμοποιώντας δηλαδή συγκεντρωτικά στοιχεία για όλες τις επιχειρήσεις της χώρας.

Οι περισσότερες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι εξαγωγές της χώρας προέλευσης και οι ΑΞΕ της είναι συμπληρωματικές.

Οι πιο περιορισμένες εμπειρικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στο επίπεδο επιχείρησης ποτέ βρήκαν αρνητική σχέση και ποτέ θετική σχέση ανάμεσα στις εξαγωγές και τις ΑΞΕ. Με άλλα λόγια, δεν βρήκαν μια ξεκάθαρη σχέση.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης

Εξαγωγές:

Η επίδραση των ΑΞΕ στις εξαγωγές της χώρας προέλευσης τους μπορεί να εξαρτάται από το αν σχέση που υπάρχει μεταξύ των προϊόντων της ΠΕ που παράγονται στη χώρα προέλευσης και στη χώρα υποδοχής είναι οριζόντια ή κάθετη.

Είναι λίγες οι εμπειρικές μελέτες που εξετάζουν το παραπάνω γιατί τα στοιχεία που υπάρχουν συνήθως δεν διαχωρίζουν ανάμεσα στα διάφορα παραγωγικά στάδια ενός κλάδου.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης

Εξαγωγές:

Για παράδειγμα, μια μελέτη του Bloniger (2001) εξέτασε τη σχέση ανάμεσα στην παραγωγή γιαπωνέζικων αυτοκινήτων στις ΗΠΑ και τις εξαγωγές εξαρτημάτων αυτοκινήτων από την Ιαπωνία.

Η μελέτη αυτή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει συμπληρωματική σχέση μεταξύ της παραγωγής γιαπωνέζικων αυτοκινήτων στις ΗΠΑ και τις εξαγωγές εξαρτημάτων αυτοκινήτων από την Ιαπωνία.

Επίσης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σχέση υποκατάστασης ανάμεσα στις ΑΞΕ εξαρτημάτων αυτοκινήτων και τις εξαγωγές εξαρτημάτων αυτοκινήτων.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης *Απασχόληση:*

Υπάρχει η άποψη ότι ακόμη και αν οι ΑΞΕ δεν επηρεάζουν την τοποθεσία της παραγωγής και δεν είχαν καμιά επίδραση στις εξαγωγές της χώρας προέλευσης, θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη ζήτηση για εργαζόμενους (και τους μισθούς) μέσω των αλλαγών που προκαλούν στην κατανομή της παραγωγής εντός της επιχείρησης.

ΠΕ που προέρχονται από εύπορες χώρες μπορεί να κατανέμουν το κομμάτι της παραγωγή τους που είναι περισσότερο εντάσεως εργασίας στις θυγατρικές που έχουν σε φτωχές χώρες και να συγκεντρώνουν στη χώρα προέλευσης τους τα κομμάτια της παραγωγής που είναι αντίθετα περισσότερο εντάσεως κεφαλαίου και απαιτούν εξειδικευμένους εργαζομένους.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης *Απασχόληση:*

Αν συμβαίνει αυτό, τότε η χρήση εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στη χώρα προέλευσης θα πρέπει να είναι χαμηλότερη από την αντίστοιχη στις μη-ΠΕ καθώς και από αυτήν στην χώρα υποδοχής τους.

Οι περισσότερες εμπειρικές μελέτες σχετικά με τις ΠΕ των ΗΠΑ επιβεβαιώνουν, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, τα παραπάνω.

Δείχνουν λοιπόν κάποιες από αυτές ότι είναι περισσότερο εντάσεως κεφαλαίου η παραγωγή στη χώρα προέλευσης ή αντίστοιχα ότι όσο μεγαλύτερες είναι οι ΑΞΕ των ΗΠΑ σε αναπτυσσόμενες χώρες τόσο χαμηλότερη είναι η ένταση εργασίας στην παραγωγή που πραγματοποιείται στις ΗΠΑ.

Το αντίθετο δείχνουν μελέτες για τις ΠΕ της Σουηδίας.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης *Εγχώριες Επενδύσεις Κεφαλαίου:*

Οι επενδύσεις κεφαλαίου στο εξωτερικό και πιο συγκεκριμένα οι ΑΞΕ υποκαθιστούν ή αυξάνουν τις εγχώριες επενδύσεις κεφαλαίου, δηλαδή τις επενδύσεις κεφαλαίου στη χώρα προέλευσης;

Τα εμπειρικά αποτελέσματα είναι μεικτά. Η επίδραση των ΑΞΕ στις επενδύσεις στη χώρα προέλευσης δεν είναι ξεκάθαρη γιατί από τη μία οι ΑΞΕ από μια επιχείρηση μπορεί να οδηγήσουν στην αύξηση του κόστους της για μετέπειτα εγχώριες επενδύσεις, από την άλλη όμως είναι δυνατόν οι ΑΞΕ της να είναι τόσο πετυχημένες έτσι ώστε να αποκτήσει περισσότερους πόρους που θα μπορεί να επενδύσει στην χώρα προέλευσης της.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης *Αντίστροφες Διαχύσεις Τεχνολογίας:*

Οι περισσότερες ΠΕ τα τελευταία χρόνια γίνονται σε κλάδους Ε&Α και επίσης πραγματοποιούνται μεταξύ ανεπτυγμένων χωρών.

Δεδομένων των παραπάνω συνθηκών είναι πιθανό ότι οι ΑΞΕ μπορούν να επηρεάσουν τη γνώση στη χώρα προέλευσης τους.

Πιο συγκεκριμένα, με τις ΑΞΕ η χώρα προέλευσης μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση σε γνώση που υπάρχει στη χώρα υποδοχής και έτσι να υπάρξουν διαχύσεις τεχνολογίας/γνώσης από τη χώρα υποδοχής προς τη χώρα προέλευσης.

Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Επιπτώσεις των ΞΑΕ: Χώρες Προέλευσης *Αντίστροφες Διαχύσεις Τεχνολογίας:*

Σχετικές εμπειρικές μελέτες έχουν επικεντρωθεί στην ανάλυση των διαχύσεων από τη χώρα προέλευσης στη χώρα υποδοχής και όχι στις αντίστροφες διαχύσεις.

Σε μια από τις λίγες μελέτες που έγιναν για τις αντίστροφες διαχύσεις βρέθηκε ότι οι σουηδικές επιχειρήσεις (τόσο Πολυεθνικές Επιχειρήσεις όσο και μη-Πολυεθνικές επιχειρήσεις) κάνουν περισσότερες αναφορές σε πατέντες (και άρα χρήση) χωρών στις οποίες έχουν ΑΞΕ οι σουηδικές επιχειρήσεις παρά σε πατέντες χωρών στις οποίες δεν έχουν ΑΞΕ.